

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati pett vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Pota in cilji gospodarske politike

Velika debata o priliki razprave o državnem proračunu v Narodni skupščini — Ekspoze finančnega ministra — Pričetek tretje etape dela za konsolidacijo prilik — Reforme v državnem gospodarstvu naj omogočijo racionalnejšo štednjo in ureditev velikih socialnih problemov

Beograd, 27. februarja. r. Ob velikem zanimanju vse zbornice se je danes nadaljevala razprava o državnem proračunu. Poslanske klopi so docela zasedene, prav tako pa je nabito polna tudi galerija. Poleg številnih diplomatov prisostvuje razpravam v Narodni skupščini tudi veliko število inozemskih novinarjev, ker proračunska razprava ne daje samo pregleda finančnega in gospodarskega stanja države, marveč tudi jasno sliko o zunanjem in notranjem političnem položaju. Število prijavljenih govornikov za načelno razpravo — do sedaj jih je 72 — priča, da bo razprava o vseh aktualnih problemih in vprašanjih, ki zanimajo najširše sloje, vsestranska in temeljita. Pred pričetkom debate je podal, kakor smo na kratko že poročali, finančni minister g. dr. Milorad Djordjević obširen ekspoze, v katerem je podrobno orisal finančni in gospodarski položaj v državi, splošne gospodarske prilike in podčrtal osnovne smernice svoje finančne in gospodarske politike. Ekspoze finančnega ministra je zbudil splošno pozornost. V glavnem je izjavil:

Gospodarski in finančni položaj države

Na prvi pogled se zdi, da se novi proračun po višini in tehnični strukturi ne razlikuje mnogo od dosedanjega. Toda v resnici predstavlja važno tretjo etapo v delu za konsolidacijo naših državnih financ. Če pogledamo nazaj na prejšnjo pot in skupno delo, smemo biti zadovoljni z doseženimi uspehi. Uspehi smo, da ohranimo proračunsko ravnovesje in da je ostala nedotaknjena vrednost našega narodnega denarja. Konsekventno zniževanje izdatkov in prilagoditev stvarni gospodarski moči prebivalstva sta osnovni načeli, na kateri stoji naša finančna in gospodarska politika. Finančni minister je nato podal obširen pregled ukrepov od leta 1931 dalje, očrtal vpliv splošne gospodarske krize in navedel med drugim, da je uspelo skleniti aranžman glede odplačila inozemskih dolgov, pri čemer smo dosegli olajšave, kakršne dosedaj niso bile priznane niti eni drugi državi. To je dokaz, da nas inozemstvo spoštuje kot vestne in poštene dolžnike, ki skrbno gospodarijo.

Prehajajoč na samo analizo proračuna, je finančni minister razčlenil posamezne postavke in s številskimi dokazili, da je novi proračun dejansko nižji od sedanjega za 511 milijonov. Da pa bi se dosegli v skladu s splošnim gospodarskim stanjem še nadaljnji prihranki, je vlada predložila amandmane, ki omogočajo korenito reformo celokupne državne uprave. Revidirali se bodo predvsem postranski prejemki namenečev in ukinitve ustanov in uradi, ki niso nujno potrebni ali se dajo združiti. Davčna obremenitev ni pretirana in je z edino izjemo Bolgarije najmanjša v vsej Evropi. Skupno z državnimi in samoupravnimi davčnimi znaša na glavo 567 Din, to je mnogo manj, kakor v katerikoli evropski državi. Pri odmeri dohodkov se je postopalo skrajno oprežno in so predvideni le po dejanskem doprinosu v tekočem letu. Govorec o osebnih izdatkih, ki znašajo polovico proračuna, je minister navedel, da živi od države 330.000 ljudi. Prejemki državnih uslužbencev niso pretirani in znatno nižji, kakor v drugih, gospodarsko in finančno močnejših državah. Dosedaj so bili že trikrat percentuelno znižani in so dosegli minimum, preko katerega se ne more več iti. Zato se bodo reducirale le specialne doklade, nagrade in honorarji, ki jih ne prejemajo vsi in so le privilegij nekaternikov. Na ta način doseženi prihranki pa se ne bodo uporabili za kritje proračuna, marveč izključno za zaposlitev nezaposlenih inteligentov. V zvezi s tem je finančni minister navedel, da leži še sedaj pri ministrstvih 5187 prošnji absolventov fakultet, strokovnih in srednjih šol, ki čakajo na namestitve.

Ob zaključku svojega ekspoze je finančni minister izrazil upanje, da bo znižani in realno predvideni proračun ob sedanjem stacionarnem gospodarskem stanju izvršljiv brez posebnih težav. Vse to pa je odvisno od razvoja prilik, ki ni odvisen od nas, nego od splošnega položaja na svetu. Vlada in finančni minister bosta storila svojo dolžnost in uravnala izdatke po stvarnih dohodkih in plačili moči ljudstva. Narodna skupščina je sprejela izvajanje finančnega ministra z dolgotrajnim aplavzom.

Debata

Debato je otvoril v imenu poslanskega kluba JNS podpredsednik finančnega odbora g. dr. Slavko Sečurov, ki je v obširnem govoru očrtal skrbno delo finančnega odbora in govoril o prizadevanju vlade, da spravi državne izdatke v sklad s plačilno močjo ljudstva, navedel, da so bili državni izdatki v teku zadnjih dveh let znižani za 3800 milijonov ali skoraj za eno tretjino. Proračun je sestavljen z največjo previdnostjo in po skrbni osmi čotoka

Mnenje opozicije

V imenu Jugoslovanske narodne stranke, ki predstavlja opozicijo, je nato govoril narodni poslanec Milan Metikoš, ki seveda ni našel nič dobrega ne na proračunu, ne na notranji in zunanji politiki ter je metal vse v en koš, izjavljajoč, da bo glasoval proti proračunu, ker nima zaupanja v vlado. To pa zaradi tega, ker ni sprejela njegove zahteve, da takoj izda zakon proti korupciji (Zakonov imamo že dovolj! Poštenega dela je treba, ne pa zabavljanja in hujskanja! so mu klicali iz vrst vladne večine). Govornik je mnenja, da se ni vse dobro, če smo dosegli ta ali oni mednarodni pakt. Balkanski pakt je po njegovem mnenju sploh za nič, ker ni zvržen Bolgarija. V Budimpešti in na Dunaju pa šari Mussolini in kali vodo na škodo našega zunanega položaja. Govorec o notranji politiki, je kritiziral delo vlade, češ da razdvaja namesto da bi združevala in kar je še takih opozicionalnih kritik. Hudoval se je na volilni in društveni zakon, češ da onemogoča snavanje novih strank (Klic: Kako pa ste potem osnovali svojo stranko?). Govornik je nato kritiziral poslovanje tiskovnih uradov in agencij in zahteval nov tiskovni zakon, ki bo omogočal svobodno kritiko. Končno je govoril o valutni in kreditni politiki in zahteval, da se ugotovi, koliko je denarja doma in koliko v inozemstvu.

Zabavljanje nič ne koristi

Na izjavo dr. Metikoša je takoj odgovoril poročevalec finančnega odbora dr. Kuntarić, ki je odločno zavrnil žongliranje s številskimi in dokazal netočnost takih trditve. Zadnji govornik na večerajšnji dopoldanski seji je bil poslanec Djordje Djirić, ki je prav tako odločno zavrnil izjavo dr. Metikoša in naglasil, da ima on najmanj očitati vladi, ki je posvetila vse svoje delo za to, da olajša sedanjo gospodarsko in socialno krizo. Opozicija pri tem stoji ob strani in s praznim govorjenjem samo ovira to težavno delo, namesto da bi pomagala. Vsi se strinjamo v tem, je dejal, da mora biti naš tisk svoboden, toda ne more se dopustiti, da bi se s tiskom zopet razpohvale strankarske strasti, kakor bi to želela opozicija, ki ne najde nobenih drugih argumentov in nima kaj pokazati svojim volilecem, ker nič ne dela, marveč samo zabavlja.

Včerajšnja popoldanska seja

Seja Narodne skupščine je trajala večeraj popoldne od 4. do 9.30. Prvi je govoril popoldne g. Alojzij Pavlič, ki je povedal, da bo glasoval deloma za, deloma pa proti proračunu. Narodni poslanec Bogoljub Kučundić je v svojem govoru podčrtal, da je proračun kljub vsemu ogromnemu znižanju izdatkov še vedno veliko breme in ga je zato treba dobro proučiti.

Za pravičnejšo razdelitev dela in kruha

Fiskalna obremenitev v višini 7 in pol milijarde je številka, ki jo naše narodno gospodarstvo težko prenese. Dejstvo je, da je naš proračun najnižji v Evropi. Celo dvakrat manjša avstrijska republika ima dvakrat večji proračun. Dejstvo, da je davčna obremenitev najnižja v Evropi in da je ta proračun mnogo manjši od proračuna predkumanovske Srbije. Izjava predsednika vlade in šefa stranke, da novih bremen ne bo več, je dala finančnemu odboru pobudo, da to misel izvede v dejanje. Zato je bilo sklenjeno, da se naj vse to, kar ni neobhodno potrebno za pravilno funkcioniranje državnega aparata, radikalno odstrani, upoštevajoč pri tem socialne, gospodarske in nacionalne momente. Posledica tega sklepa je amandman, ki ga je vlada v sporazumu s finančnim odborom predložila Narodni skupščini. To so paliativni ukrepi, ki bodo prenehali takoj, ko bodo odstranjeni razlogi, ki so jih narekovali. Prav tako kakor zakon o zaščiti kmetov štiti socialno slabše, od čigar blagostanja je odvisno blagostanje vseh stanov, prav kakor člen 7 zadeva socialno močnejšega, tudi ta amandman nima samo fiskalnega namena, da omogoči najracionejšo štednjo na vseh poljih državnega gospodarstva, marveč ima tudi

Določitev cen in boj proti kartelom

Uvodoma se je bavil z zunanjepolitičnimi problemi in naglasil, da stoji za to politiko 14-milijonski jugoslovanski narod. Obširno je govoril o potovanju Nj. Vel. kralja po balkanskih državah in naglasil, da je minulo leto leto mednarodnih paktov. Balkanski pakt znači ogromen korak naprej. Govorec o notranji politiki je z zadovoljstvom ugotovil, da je politika punktacije izginila. Bila bi norost, če bi se mi danes zatekali k federalizmu, ki so ga n. pr. v moderni Nemčiji ukinili. V svojih nadaljnjih izjavah se je govornik obširno bavil s trgovinsko politiko in se zavzemal za avtarkijo.

Glavni konzument je kmet in tu je naš največji problem. Če je naša država intervenirala zaradi obresti in obratne mere, ima tudi pravico

regulirati cene.

Zahtevamo, da se imenuje državni komisar za cene, ki bo s štabom politikov in teoretikov sprimljal razvoji cen in določal cene glavnim konzumnim produktom. Kmet pravi: Nam ni treba kredita, da bi nam pravili cen. Dispariteta cen je naravna stvar. Jugoslavija ima najnižje cene žita. Cene pšenice so padle od 315 na 80 Din, koruzi od 180 na 40 Din, rogati živini za 30 % na pram cnam pred vojno. Konjem za 13 %, vinu za celih 50 %. Kar na kumpu kmet, je vse dražje. Počke je dva in polkrat dražja, kakor je bila pred 10 leti.

Intervencija države je zaradi tega nujno potrebna. Eden izmed najvažnejših zakonov, ki jih je treba v to svrhu izdati, je zakon o kartelih.

Ker karteli stalno podražujejo življenje. Intervencija države v svobodnem gospodarstvu pa bo uspešna le, če se ustanovijo potrebne gospodarske organizacije. Industriji, trgovci in vsi drugi imajo že take svoje organizacije, le naši kmetje, ki predstavljajo po svojem številu najmočnejši stan v državi, so prav v tem najbolj zapušteni. Prad letom dni sem predložil predsedniku Narodne skupščine predlog o organizaciji jugoslovanske kmetijske zbornice.

Dolžnost inteligenca je in pri tem, da sodeluje, čim bi se sprožil kak kmetijski pokret

Potreba smotrenega gospodarskega dela

Po dr. Kešeljeviću je povzel besedo narodni poslanec dr. Miloslav Stojadinović. Narodna skupščina je z vsjo pozornostjo sledila njegovim izjavam, toliko bolj, ker je odgovoril na vse izpade in pripombe opozicijskih govornikov glede na notranjo in gospodarsko politiko vlade. Dr. Stojadinović se je v svojem govoru bavil zlasti z izvajanjem govornikov takozvane narodne stranke, pribil da ta stranka nima nikake ideologije in nikakega programa, marveč, da obstoja zgolj le zaradi tega, da išče in gloda eventualne nedostatke v delu vlade. Dr. Metikoš je zahteval, naj skupščina vladi ne da pooblastil, ki jih je zahtevala v svojih amandmanih za rešitev gospodarske krize. Nasprotno, vladi je treba dati vsa potrebna pooblastila. Ves politični razvoj kulturnega sveta se razvija v današnjih časih v smeri splošnih pooblastil vrhovnim voditeljem posameznih držav. O tem pričajo

socialni pomen, da se na račun prezaoplenih zaposli nezaposlene. Pri izvajanju tega pooblastila se bo v vsakem konkretnem primeru strogo upoštevalo nacionalne, socialne in gospodarske momente. Ni toliko svrha tega predloga, da požemo iz državne službe ženske in ustvarimo intelektualni proletarijat, marveč gre tu za pravičnejšo razdelitev kruha in zaslužka na račun onih, ki ga imajo preveč. Ta amandman pa tudi dokazuje vso voljo vlade po zdravi finančni politiki in ohranitvi narodne valute, ki je najmočnejša garancija za ohranjanje socialnega in pravnega reda. Če bi teh ukrepov ne sprejeli, bi to pomenilo, da drvimo neminovno v finančni kaos, inflacijo in bankrot. Vse bi izgubilo vrednost. Inflacija, ki jo je doživela n. pr. Nemčija, je najhuje zadel baš malega človeka, delavca, obrtnika in trgovca. Pomisliti je treba, kaj bi se zgodilo s 13 milijardami vlog, ki predstavljajo rezultat krvave in od ut pritrpane štednje. Če kmet ne zahteva inflacije, kako bi prišli do tega drugi. Govornik se je nato obširno bavil z notranjepolitičnim položajem in ga obeležil z besedo: konsolidacija. Bilanca naše notranje politike je vsekoli aktivna in to naj da vsem pobudo, da se s podvojenimi močmi posvetimo velikemu delu, ki je cilj sedanjega režima.

V svrhu osebnega pojasnila je govoril nato še Alojzij Pavlič, kakor je povzel besedo dr. Bogumil Vošnjak.

za povzdigo vasi. Brez sodelovanja inteligence naša vas nikoli ne bo napredovala. Potrebno bi bilo ustvariti fronto kmetov in na tej fronti bi morala sodelovati vsa jugoslovanska inteligenca.

Oživilje našega kmetijstva pa prav tako ni moglo brez

velikih javnih del.

ki so Jugoslaviji potrebna kakor vsakdanji kruh. Sredstva za taka dela je mogoče dobiti, ne da bi se rušili sedanji denarni sistem. Po državi je raztreseno mnogo delarnja. Treba bi ga bilo le zbrati. Zahtevamo predvsem takojšnjo komercializacijo državnih podjetij, ki ne morejo nikoli donosati zadostnih dohodkov v okviru državnega računovodstva. Z zakonom o ureditvi banovin, namreč z

decentralizacijo državne uprave

bi vlada v mnogočem razbremenila državno administracijo. Ta decentralizacija je potrebna tudi z ideoloških vidikov. Saj ni mogoče, da bi mogel minister poznati podrobne razmere v vseh delih države, da bi lahko pravilno premešal in nameščal učitelje. Decentralizacija bi izvala mnogo bolj harmonizirano solidarnost vseh stanov.

Predvsem pa je, kakor že rečeno, potrebno ustanoviti obvezne organizacije gospodarskih skupin. Ze pred 13 leti smo predložili takratni ustavodajni skupščini ustanovitev takih organizacij. Končno je poslanec izrazil še prepričanje, da bo vlada g. Nikole Uzunovića ubrala novo pot probujenja gospodarskih energij naše države. Zaradi tega bo glasoval za proračun.

Izvajanja poslanca dr. Vošnjaka so vzbudila splošno pozornost in odobravanje. Nato je govoril še poslanec opozicije dr. Kešeljević. Govornik je polemiziral s finančnim ministrom in izražal dvom v realnost proračuna. Vladi je očital, da štiti kapital, inozemsko industrijo in kartele. V ostalem pa misli, da je finančni minister preveč optimist. Obširno je govoril o problemu brezposelnosti in navajal, da zaslužio delavci v Slavoniji pri 16urnem delu komaj 5 do 8 Din na dan brez hrane. Zahteval je, da izda vlada energične ukrepe za zaščito domačega delavstva. Končno je izjavil, da bo glasoval proti.

naše države. Smotreno gospodarstvo je tudi gospodarstvo, ki ga je pričel uvajati Hitler v Nemčiji. V njegov okvir spada poskus, da se iz malih gospodarsko do kraja zavisnih delavcev ustvarijo mali posetniki.

Če se bo gospodarstvo v naši državi razvijalo vzporedno z evropskimi in se obnavljalo enako, kakor se reformirajo ostali evropski državni sistemi, ni na mestu, da bi pesimistično gledali v bodočnost. Optimizem je za nas toliko bolj primeren in potreben, ker imamo jugoslovensko nacionalno stranko, močan nacionalni pokret, ki ga vodijo velike ideje, in ki mora baš zaradi njih prebresti vse trenutne težave in odstraniti vse ovire na levi in desni. Ta pokret mora v prvi vrsti nasproti svoji mu najvišjemu smotru, splošnemu narodnemu blagostanju. Zaradi tega in nikakih razlogov za bojazan in skrb, aj je po sod okrog nas še mnogo slabše in neznosnejše. Opozicija naj reče kar hoče, dejstvo pa je, da je naš parlament do danes izdal 96 zakonov, ki naj omogočijo narodno blagostanje, kar prej v dobi pred 6. januarjem ni zmogla nobena Narodna skupščina. Dr. Stojadinović je radi tega apeliral na Narodno skupščino, naj izkaže vladi vse svoje zaupanje in glasuje za državni proračun.

Poslanec opozicije dr. Zivan Lukić je obširno obravnaval gospodarsko politiko vlade in kritiziral zlasti njeno zadržanje napram bankam, ki zahtevajo izredno visoke obresti za svoj kapital. Zahteval je svobodo tiska. Glasoval bo proti proračunu.

Današnja seja

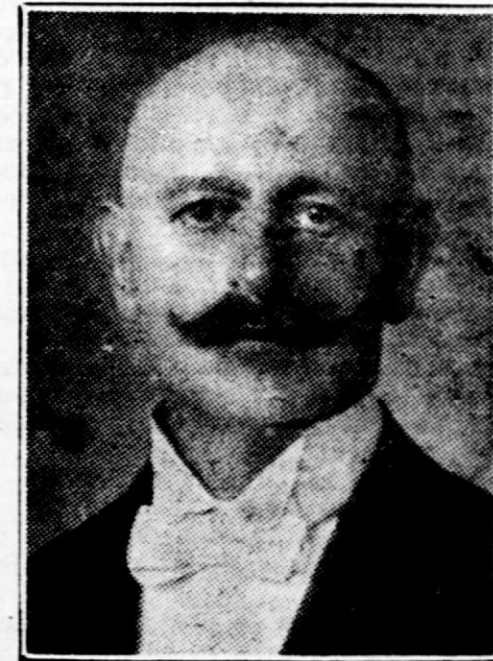
Na današnji seji Narodne skupščine, ki je nadaljevala proračunsko razpravo, je podal ministrski predsednik g. Nikola Uzunović zelo važne politične izjave v zvezi z aluzijami raznih opozicijskih govornikov, ki so zahtevali naj se znani punktisti, ki nosijo posledice svojega početja paronirajo. Ministrski predsednik g. Uzunović je naglasil, da se vlada strogo drži zakonskih predpisov, če pa so ti gospodje sedaj prišli do prepričanja, da je jugoslovenska politika, ki jo vodi sedanji režim, pravilna, morajo imeti za toliko poguma, da to sami izjavijo in objavijo. Opozicijski govorniki nimajo nobenega mandata in pooblastila govoriti v njihovem imenu. Zbornica je sprejela izjavo predsednika vlade z največjim odobravanjem.

Na današnji seji so govorili o proračunu poslanci Toša Rajić, dr. Franjo Gruber, Mita Dimarijević, dr. Perko, Omer Kajmaković, dr. Stazić, Ivan Prekoršek in Ivan Elegović. Seja še traje.

Josip Maček 70 letnik

Ljubljana, 27. februarja.

Josipa Mačka so napravili slavnega njegovi politični nasprotniki, ko so ga zafikljivo imenovali »den weltberühmten tam za vodo«. S tem, da so ustvarili iz njega tip, so nehote priznali, kako velik pomen imajo v naši politični zgodovini baš mali, skromni, a vestni delavci. Za našega jubilarja je gotovo nad vse časten ta vzdevek, saj je v resnici vedno pomagal naprednim slovenskim vrstam k zmagi, čeprav se nikdar ni sili v ospredje, pač je pa vedno storil svojo dolžnost brez fraz in bahavosti, kjer sta bila potrebna njegova trdna roka in požrtvovalnost.

Njegova gostilna je bila vedno trdnjava napredne misli, kjer je bilo sproženih in raznih prav mnogo važnih vprašanj.

Splošno spoštovanemu meščanu še mnogo veselih dni in uspehov tam Podpečjo!

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2308.74—2320.10, Berlin 1358.47—1369.27, Bruselj 800.77 do 804.73, Curih 1108.35—1113.85, London 174.30—175.90, Newyork 3405.50—3433.76, Pariz 225.89—227.—, Pariza 142.29—143.15 Trst 292.68—295.08 (premjia 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.95.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, 27. februarja. Pariz 20.30, London 15.76, Newyork 309.75, Bruselj 72.25, Milan 26.45, Madrid 41.90, Amsterdam 208.80, Berlin 122.75, Dunaj 56.40, Praga 12.845, Varšava 58.325, Bukarešta 8.05.

Ponson du Terrail

Zdravnikova tajna

Roman

II.

Zdelo se je, da je ženska mrtva. Hektor jo je prijel za roke, ki so pa bile skoraj mrzle; stresel jo je, toda oči se niso odprle. Potem ji je položil roko na srce in tedaj je začutil slabo utripanje. Ženska ni bila mrtva.

Kako je prišla v gozd in v takem stanju? Na sebi je imela samo debelo volmeno ruto modre barve in Hektor je opazil, da ima stopala trda kakor kamen, kar je pričalo, da njene noge nikoli niso vedele, kaj je obutev.

Njeno telo je bilo koščeno in močno. Mlado obličje je imelo v sebi nekaj divje lepega.

Vse to je opazil Hektor z enim pogledom ta čas, ko si je prizadeval spraviti jo k zavesti. Toda to se mu ni posrečilo. Končno se je spomnil, kaj bi pomagalo. S seboj je imel vedno steklenico borovničarja. Z nožem je odprl onesveščeni ženski zobe in ji vli v usta krepak požirek borovničarja. Učinek se je takoj pokazal. Ženska se je stresla in njene roke so se dvignile k vratu.

Obenem je odprla oči in se prestrašeno zagledala v Hektorja. Kar je planila pokonci in hotela zbežati. Toda Hektor jo je prijel za roko in zadržal. Iztrgala se mu je s silo, ki bi je nihče pri njej ne pričakoval, iz grla se ji je izvil krik, ki sploh ni bil podoben človeškemu glasu, in pognal se je v petih skokih naprej.

Toda takoj se je zopet sesedla in Hektor jo je lahko dohitel.

— Ne bojte se, — ji je dejal, — nič hudega vam ne bom storil, nasprotno, hotel sem vam samo pomagati.

Znova se je ozrla nanj in pogled njenih nezaupljivih oči se je ublažil.

— Kaj se je vam pripetilo? — je vprašal Hektor prijazno.

— Lačna sem, — je odgovorila.

Hektor je imel v torbi ostanke obe- da, košček kruha in malo sira. Hlastno je pograbila te ostanke in jih pojedla.

Potem ji je podal Hektor čutaro, ki jo je v duško izpraznila. Bilo je jasno, da ima pred seboj nekakšno divjakinjo, v tem kraju še neznano. Od kod je prišla?

Ko je vse pojedla in izpraznila čutaro si je globoko oddahnila, potem se je pa ozrla na Hektorja, rekoč:

— Torej niste orožnik?

Njen glas je pričal, da jo trese mrz-

lica.

— Od kod prihajate? — je vprašal Hektor.

— Ne vem.

— In vendar...

— Že dve leti živim v gozdu in se preživljam z gozdnimi sadeži; samo pomoči se prikladam iz gozda, da nakradem sadja... Nekoč, pred tisto za-

devo, sem hodila v vasi in se nisem bal čuvanjev... toda zdaj...

— No?

— Se bojim orožnikov.

— Zakaj?

— Ker me hočejo aretirati, da bi me obglavili.

Hektor je zadržal.

— Kaj ste storili zločin? — je vprašal.

— Jaz ne... pač pa Mulot; toda pomagala sem mu in to je tudi zločin.

— Mulot! — je zamrmral Hektor de Mausejour, ki je v njem to čudno ime obudilo spomine.

— Ne vem, ali so ga obglavili ali ne, — je nadaljevala razburjeno. — Jaz sem pobegnila. Bežala sem daleč, zelo daleč... iz gozda v gozd... čez dan sem se skrivala v duplinah in votlinah, ponoči sem pa bežala naprej... Ah, bala sem se, da bom usmrčena!

In pri teh besedah je od groze za-

sklepetala: zobmi.

Hektor se je spomnil, da je pred dve- ma letoma javnost razburjala senzacio- nalna obravnava.

— Kdo pa ste prav za prav? — je vprašal znova.

Pogledala ga je nezaupljivo.

— Torej res niste orožnik?

— Prisegam, da ne.

— No torej, — je dejala z zamol- kljim glasom, — jaz sem tista, ki so jo klicali nekoč Srnca.

III.

Hektor de Mausejour je jel izpraševati Srnco in kmalu mu je bilo znano vse njeno življenje od tistega usodnega dne, ko jo je privedlo čudno naključje na pot zločinov.

Takrat so Srnco zaman iskali. Orožništvo in policija sta jo zasledovala na vseh straneh, toda zaman. Ker je preživela svojo mladost v gozdu, so jo iskali v prvi vrsti tam, pozabili so pa poslati njen opis orožništvu sosednih departementov.

Srnca jo je bila pa popihala. Bežala je iz gozda v gozd, na polje in v vasi si pa ni upala.

Ko je bila že daleč od kraja zločina, je potrkala nekega večera vsa sestrada na vrata kočje, stoječe sredi gozda. Gostoljubno so jo sprejeli. Kmet je bil divji lovec, nastavljal je zanke. Srnca ga je naučila loviti fazane in kmetu se je prikupila. Preživela je pri njem ne- kaj mirnih mesecev, pasla je živino in pomagala po potrebi tudi pri domačih delih. Toda postopajka natura je ni pu- stila dolgo na enem kraju; nekega dne je izginila, napotila se je v druge goz- dove in znova se je začela preživljati s tatvino.

Čez nekaj tednov je našla zavetišče pri drugem kmetu, pa je tudi od njega pobegnila in tako sta minili dve leti. Potem jo je pa prevzelo hrepenenje po rodnih gozdovih in ne da bi se zme- nila za nevarnost, ki ji je hitela v na- ročje, se je napotila nazaj. Hodila je več tednov in čim bolj se je bližala do- mu, tembolj se je bala orožnikov.

Nekega jutra je opazila med Gien in Chateaufort puški dveh orožnikov. Ob- šla jo je groza. Ves dan se je skrivala med gostimi vejami debelih hrastov.

Potem je nastala noč. Tedaj je zlezla iz svojega skrivališča, splazila se je čez vinograde do Loire, je preplavala in prišla srečno na drugo stran, čeprav je bila reka močno narasla. Srnca je znala izborno plavati.

Potem je hodila vso noč, dokler ni prispela do prostranih sologneskih gozdov. Tri dni je taval in se hranila samo z želodmi, dokler ni vsa izčrpana omagala in omedlela na mestu, kjer jo je našel Hektor de Mausejour.

Ko je končala opisovanje svojega napornega tavanja, jo je vprašal Hek- tor:

— Ti se torej bojiš orožnikov?

— Da.

— Se kesaš svojega zločina?

— Da.

— In če bi ti bilo vse odpuščeno pod pogojem, da postaneš pošteno dekle?

— O, ali bi bilo to mogoče? — je vzkljubila vsa iz sebe.

— Morda...

— In bi me ne posadili v ječo?

— Ne.

— In pustili bi me živeti v gozdo- vih?

— Da.

Tedaj je od veselja zaploskala z ro- kami. Toda takoj je njeno radost znova premagalo nezaupanje, uprla je svoj po- gled na Hektorja in pripomnila:

— Je res, kar mi tu pripovedujete?

— Nisem pravičnost, — je odgovo- ril Hektor, — nimam pravice odpustiti ti, pač te pa lahko skrijem.

— Kje pa?

— V svoji hiši. Lahko ti ponudim zavetišče in poskrbim, da ne bo nihče spoznal v tebi nekdanje Srnce.

Burno življenje Aleksandra Staviskega

Fingiran vlom v draguljarno — Lopov začne sodelovati z zastavljalnici

Sašo Aleksandra smo torej videli na čelu zelo razširjene in živahno trgu- joče juvelirske tržnice Alex. Kakšne nove metode je prinesel v to starinsko obrt, o tem kroži zdaj vse polno zgodb. Naj omenimo vsaj eno, ker kaže zani- miv trik, ki si ga pa ni izmislil Saša Alexander sam. Takole je pisal svojčas pariški »Intran«:

»Alexander posesti v podeželskem mestu draguljarja in kupi od njega bro- ško za 100.000 frankov. Alexander ne baranta, plača, izbere si najelegantnej- ši etui za nakit, končno pa pravi zla- taryu zaupno: »Opremite etui s temile inicijalkami. To je darilo za eno mo- jih prijateljic in rad bi, da bi bil etui vreden nakita.«

Izroč mu torej nakit v etuiju z inicijalkami njegove ljubice, toda kmalu prihitel Alexander ves razburjen na- zaj in začne pripovedovati juvelirju:

— Nekaj neprijetnega se mi je zgo- dilo... žena... Toda tega vam ne mo- rem povedati. Skratka, takoj mi mora- te dati še eno popolnoma enako broško v enakem etuiju.

— Žal, to ne gre, ker nimam več takih kamnov, — mu pravi juvelir.

— Nič ne gre. Morate jih najti, do- biti, kupiti, lšite jih, saj bom plačal, kolikor stane. Ne ustrašite se nobenih stroškov.

— O, — pokima juvelir z glavo, — to bo težka stvar in mnogo dražja bo. To broško ste kupili priložnostno.

— Pravim vam, da cena ne odlo- čuje, — izjavi Alexander, — samo hit- ro, hitro, hitro!

Čez nekaj dni pride k draguljarju prekupčevalec in mu ponudi v nakup dragulje. Draguljar jih ogleduje in ves navdušen najde med njimi demante, ki so točno taki, kakršne je prodal v bro- ši Aleksandra. Draguljar si torej izbe- re celo serijo in vpraša po ceni. Pre- kupčevalec zahteva 200.000 frankov.

Draguljar telefonira Aleksandru: — Iz- govoril sem si 24 ur za pomislek. Lah- ko vam preskrbim popolnoma enako broško, ki bo pa stala 250.000 frankov.

Odgovor je kratek in poveljujoč:

— Kupite!

Draguljar plača demante, da napra- viti etui in izdelati broško. Čez dva dni pa dobi brzojavko: »Delo je bilo od- več, prilike mi več, klijentka umrla.«

Skratka, Alexander je kupil broško za 100.000, za 200.000 frankov je pa prodal demante iz nje istemu draguljar- ju.

Recimo previdno, da spominja ta zgodba pariškega večernika bolj na ameriške povesti O'Henryja, nego na stvari, ki se dogajajo v draguljarnah.

So pa drugi čari, ki se je na nje Sta- visky spoznal, in so prigode, ki so se ohranile v suhih uradnih poročilih. Eno takih prigod lahko posnamemo iz poli- cijske kronike v Cannes iz leta 1929.

V Cannes je imelo podjetje Alex, kakor smo že omenili, svojo draguljar- sko podružnico. Vodil jo je oče naše- ga Henry Hayotta Emil Hayotte, a knjigovodja je bil tam neki Duchever.

V noči na 5. marca 1929 je bil ta zavod okraden. Vlomilec se je polastil klij- čev od tresorja, pobral je

za 230.000 gotovine in 2.800.000 fran- kov draguljev

ter brez sledu izginil. Ker se je na- slednjega dne obenem izkazalo, da je izginil tudi prvi prodajalec Alexander Smilovici, je bil obdolžen vlom, toda najti ga niso mogli. Podjetja Alex so bila visoko zavarovana proti tatvini in po preiskavi vlom je zavarovalnica vso zavarovalnino res izplačala.

ALI JE SE KJE

kakšen boljši starejši gospod tako nesrečen kakor sem jaz? Ako je, naj se oglasi, da sku- paj uživava nesrečo ali srečo!

— Dopise na upravo »Slov. Na- roda« pod »Zvesta prijateljica 1063«.

OTROŠKE VOZICE LAKIRA

in tapcira — Fran Mrzlikar, Gregorčičeva 12, Gradišče. 1065

SOBO

popolnoma separirano, solčno, z balkonom in lepim razgledom takoj oddam. — Ulica na Grad št. 9. 1061

Modna konfekcija

Najboljši nakup A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 6/T

VRECE ZA OGLJE

močne, trpežne, nudim najce- nejše. — Ljudevit Sirc, Kranj. 1024

HRANILNE KNJIZICE

(tudi prepise) prvovrstnih ljub- ljanških denarnih zavodov jem- ljemo zopet do preklica v ra- čun. — A. & E. Skaberne, Ljubljana. 1062

DEKLJAKO KOLO

(bicikelj), za šest let staro de- kljico kupim. — Pomudbe pod »Bicikelj na upravo »Slov. Na- roda«.

no knjižico na 50.000 lir, o kateri so vedeli, da jo je imel doma in da jo je vedno nosil v žepu. Šele bivša služki- nja je povedala, da si je pokojnik za- šil hranilno knjižico v podlogo suknji- ča, ki so mu ga dali v grob, in sicer iz strahu pred tatovi. Dediči so dobili dovoljenje za ekshumacijo in tako jim dedščina ne bo ušla.

Hrib se premika

Redek prirodni pojav je vzbudil v vsej okolici Pistoie veliko zanimanje in privabil mnogo radovednežev v vasico San Marcello Pistoiese. Gre za premi- kanje zemlje, kakršnega pa menda še nikjer ni bilo. Celu pobočje hriba, kjer stoji ob vznožju vasica, se mirno pomi- ka v dolino, vsak dan se premakne za 6—7 m. Premikanje zemlje pa ne dela nobene škode, ker se gozd pomika v dolino, ne da bi se podrla le eno drevo. Hišice ob vznožju, ograje in grobovi na pokopališču, vse se pomika v dolino brez najmanjše nezgode. Ves hrib se pomika v dolino reke Lime. Ne premi- ka se pa samo zgornje plasti zemlje, temveč vsa zemlja kot celota, in sicer v globino 10 do 15 m.

Vzrok tega redkega prirodnega po- java zaenkrat še ni znan in največje za- nimanje vzbuja počasno, enakomerno premikanje zemlje. Premaknjena zem- lja je reko že potisnila iz struge in voda je zalila več hiš v Popiglii, kar pa ni napravilo posebno velike škode.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Jose- fove grenčice«, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztreblje- nje črevesja.

Iz Ptuja

Narčt javnih del v ptujskem srezu. Pretekli teden se je vršila v mestni po- svetovalnici na mestnem magistratu v Ptuju prva seja odbora za javna dela pod predsedstvom sreskega načelnika g. dr. Bratina. Seje so se udeležili številni za- stavniki vseh občin ptujskega sreza, ka- kor tudi mestni župan g. Jerše, narodni poslanec g. Petovar Lovro in banovinska svetnika g. dr. Senčar in Solar. Odbor je predvsem izvolil iz svoje srede na pred- log ban. svet. Solarja v banovinski odbor kot delegata narodnega poslanca g. Pe- tovarja. Nadalje je odbor razpravljal o na- črtu za javna dela ter imel pred vsem pred oči, da se zgradi že započete ce- stne gradbe in to ceste Zavrt-Turški vrh, Leskovec-Podlehnik in Ivanjčkovci-Lahonci. Mestni župan g. Jerše pa se je zlasti za- veljal za graditev zbiralnega kanala v po- tok Grajeno in pa regulacije potoka Gra- jena. Določil se je dalje tudi program še za druga večja dela ter je bilo skupno predvideno samo za delavsko mezo Dm 1.160.000. Odbor se je predvsem oziral na to, da bodo pri delih zaposleni res stro- mašni ljudje, predvsem Haložani in pa siromašni vlničarski kraji v Slovenskih goricah.

Vlom. Dne 3. t. m. je bilo vlomlje- no skozi okno v stanovanje železniškega čuvaja Purgarja Martina v Slovenji vasi. Vlomilec je odnesel več predmetov, med temi tudi nekaj suhega mesa in sira.

Napad. Iz gozda na Majskem vrhu, last minoritskega samostana v Ptuju, je bilo v zadnjem času ukradenega več lesa. Oskrbnik Sotler Jožef je opazil, da vodi sled k Zupančiču Blažu, posestniku na Maj- skem vrhu. Zato se je napotil k njemu ter ga vprašal, ako je videl kako sumlj- vo osebo, ki bi vlačila les iz gozda. Po- sekanih je bilo v gozdu več drevin in iz- kopanih več štorov. Zupančič pa se je za- radil tega vprašanja tako razburil, da je stopil v hišo, pograbil leseno lopato in z vso silo udaril Sotlerja po levi roki, ta- ko da mu je zlomil podlaktno kost ter je moral Sotler iskati zdravniške pomoči. Zupančič se bo moral zagovarjati pred so- diščem.

Mestna organizacija JNS v Ptuju bo imela svoj redni občni zbor dne 27. t. m. ob 19. uri zvečer v spodnji dvorani Narodnega doma. Poleg poročil funkco- narjev je na dnevnem redu tudi poročilo narodnega poslanca g. Lovra Petovarja.

Z Jesenic

Lep uspeh Jeseničana na jugu države. V enem izmed beogradskega listov smo čitali te dni naslednje poročilo: Skijaški klub »Krajina« v Negotinu na skijaških utakmi- cah v Zaječaru dobio je dve prve nagrade. Na dan 14. januarja ove godine održana je prva skijaška utakmica, koju je pridonio Sokolsko društvo v Zaječaru. Takmičilo je 19 skijaša Sokolskog društva, vojnika i ci- vila. Staza je bila duga 15 km. Od svih takmičara prvi je stigao na cilj redov Ber- nard Svetlin za vreme 1 sati 02 minuta i prema tome dobio je prvu nagradu: kompletne skije. Pripominjamo, da je bil Ber- nard Svetlin eden najboljših telovadcev So- kola na Jesenicah, ki je gojil tudi smuča- rje, ne da bi med gorenskimi smučarji kdaj dosegel kak pomemben uspeh.

Sv. Matija led razbija. Ta stari pre- govor se je tudi letos v polni meri uvelja- vil. Le od ovega leta smo imeli krasno solnčno vreme, kot že desetletja ne. Podne- vi je sijalo toplo sonce, ponoči pa je ved- no na novo zmrzovalo. Po Sv. Matiji pa je pritegnil močnejši jug, nebo je oblačno i utegnemo dobiti v kratkem dež, ki bo od- pravil še ta sneg, kar ga je v dolinah osta- lo. Sicer pa že diši po pomladi. Vsi hribi na prisojnih straneh so prosti snega. Ptčki žvrgele, trobentice poganjajo iz zemlje, po vrbovih gmovjih pa so pognale matice, pr- ve znanilke spomladi. Višje v gorah pa je ponekod še do dva metra snega, da pastir- ski domovi in seniki mole samo strehe iz njega.

Otežkočen promet na cesti. Pred grajščino na Savi so izkopani v debelo cest- no ledeno ploščo globoki jarki za oteka- nje vode. Prehod preko njih je za vozove skoraj nemogoč, posebno za tiste, ki pre-važajo mleko, jajca ter razno stekleno in porcelanasto robo. Pa tudi za pešce je po- nočje nevarno. Komur niso znani ti jarki, si lahko zlomi nogo ali pa si pri padcu na- prei lahko izbije zobe.

Vabilo!

CLANE KREDITNEGA DRUŠTVA in »NAPREDNO- STI« V MARIBORU,

ki se nameravajo udeležiti občnega zbora v ne- deljo 4. marca, prosim, da se najkasneje do sobote 3. marca do 10. ure zglastijo pri meni, ker drugače ne dobe znižane vožnje. — Avgust Škof, Ljubljana, Boršt- nikov trg št. 2. 1064

ISČEM BOLJŠEGA GOSPODA da bi mi dal manjše posojilo; grem k dotičnemu kot gospo- dinja v službo, da bi posojilo odslužila. — Ponudbe s polnim naslovom na upravo »Slov. Na- roda« pod »Nesrečna ločenka 1062«.

GOZDNE SADIKE

smrekove in mecesmove, za spomladansko saditev po nizki ceni oddaja Ožbolt Andrij, upravnik. Koprivnik pri Ko- čevju. 1062

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Umrla mi je moja ljuba žena, gospa

Albina Pavločičeva

soproga zobozdravnika

previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 28. t. m. ob 4. uri popoldne izpred mrtvaške veže, Stara pot št. 2, na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. februarja 1934.

Dr. PAVLOČIČ FRANCE, soprog in ostalo sorodstvo